

BELLARMIN Szent RÓBERT

A jó halál mesterségéről

Gödöllő, Sursum Kiadó, 2021.

Ne kövessük a tömeget, mert az nem hiszi vagy semmire sem becsüli azt, amit nem lát, holott életünk legfontosabb értékei láthatatlanok. A jezsuita szerző a maga és mások felkészítése érdekében, korának legnépszerűbb lelkiési műfajában írta meg *ars moriendijét* (1620).

“Az égbolt csillagai parányinak látszanak ugyan, mégis nagyobbak a földkerekségnél” – írja a Galilei-perben is szerepet játszó bíboros. Ostobaság nem foglalkozni eleget és alaposan az életünk végével, mégis épp’ ez a tagadás a

jellemző.

A halálunk a fő kérdés földi zarándoklatunkon, hiszen elkerülhetetlen, mindenkire érvényes és sokszor bizony váratlan is. Világi szemmel értelmetlen, sok szenvedést okoz. Ahhoz, hogy halálunk jó legyen, előbb jól kell élni, mégpedig a tudatos felkészülés eszközeivel: a végső dolgokról való elmélkedéssel, a virrasztással, a böjttel, az alamiznával. Még mielőtt elhagynánk ez árnyékvilágot, már előbb meg kell halnunk e világnak: látható, ideigvaló és talmi értékeinek. Sokan vallják ezt a keresztények között, de kevesen követik! A lelki életben pedig veszedelmes dolog a halogatás.

A mentális felkészülésben Bellarmin szerint a legjobb a napi kétszeri lelkiismeretvizsgálat, a tulajdonképpeni jezsuita *examen* máig élő rendi hagyománya. A hirtelen vég ellen is orvosság a halál mindennapi és folytonos emlékezete. Capua érseke ugyanakkor nem életidegen, távol áll tőle a savonarolai radikális aszketizmus.

Miért nevezi jónak a halált? Erre az a válasza, hogy az ember vesződéseinek, szenvedéseinek végére ér, nyugalmat szerez, a maga körül elrendezett világa, ha felkészült, megelégedéssel, örömmel töltheti el. A hívő meglátja életének egyetlen célját: teremtőjét.

Az utóbb szentté, majd egyháztanítóvá avatott püspök megkapó életpéldái és a haldoklókról szóló történetei nem csak a híveknek, hanem mindannyiunknak szólnak. A kötetet a kiadó leleményéből kiváló illusztrációk sokasága ékesíti, egy szintén korabeli, népszerű műfajból, az emblémáskönyvből válogatva. A kép-szöveg narrációt erősíti a kortörténeti jegyzetanyag, képleírásokkal, allegória- és szimbólum-értelmezésekkel.

Bellarmin mindenesetre maga vált a könyvében leírtak hiteles illusztrálójává, amikor pár hónappal annak befejezése után a pápai konzisztóriumok jegyzőkönyve szerint “... *a holtak országából átment az élők birodalmába.*”

Zengő Péter
technikai munkatárs
Dél-Pesti Tankerületi Központ
Szárcsa Általános Iskola
cancel.zp@gmail.com